Posudek oponenta bakalářské práce

KERSCH, Filip. *Standardy používané pro kódování předmoderních textů a způsoby jejich prezentace v digitálních knihovnách [=Standards used for encoding of pre-modern texts and ways of their presentation in digital libraries].* Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, 2021. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jindřich Marek, Ph.D.

Předkládaná bakalářská práce představuje standardy pro kódování textů vydaných před rokem 1800 a jejich zpřístupnění na příkladu několika digitálních knihoven.

K obsahu práce

Práce je dobře strukturována a obsah jednotlivých oddílů je velmi vyvážený, vždy se zřetelem k celkovému cíli práce. Jsou představeny Zásady TEI (TEI Guidelines, TEI=Text Encoding Initiative), které jsou skutečně faktickým a nesporným standardem pro kódování a popis předmoderních textů. Práce vysvětluje nutné základy syntaxe XML právě v tom rozsahu, který je nutný pro porozumění problematice, a uvádí vhodné příklady. Rovněž práce uvádí pět úrovní popisu.

Pátý oddíl se věnuje prezentaci předmoderních textů v digitálních knihovnách a pokrývá jak různé způsoby prezentace textů, tak i otázky identifikace textů pomocí identifikátorů (s různou mírou perzistentnosti) a problematiku uživatelské přístupnosti těchto digitálních knihoven. Tento oddíl opět celou problematiku prezentuje vhodným způsobem a vyváženě.

Šestý oddíl obsahuje popis a zhodnocení sedmi vhodně zvolených digitálních knihoven předmoderních textů, v tom i českého Manuskriptoria. Popis je opět proveden vyváženě, dle jednotné a vhodně zvolené šablony. Celkový souhrn je obsahem sedmého oddílu, cenné jsou tabulky 8–10.

Závěr práce vhodně shrnuje získané poznatky.

Ke zpracování práce

Práce je psána odborným stylem a využívá relevantní literaturu. Gramatické chyby se nevyskytují. Seznam literatury je správně zpracovaný, pouze u zdroje [47] je patrně nekompletní název.

Pro laického čtenáře snad může být obtížněji srozumitelné, že názvům atributů XML jsou předřazovány znaky zavináč (např. `@xml:lang` či `@type` na str. 23), byť v samotném zápisu XML jsou atributy uváděny, zcela správně, bez těchto úvodních znaků. Jde patrně o konvenci vycházející z jazyka XPath nebo z dokumentace samotného standardu TEI. Nicméně autor tuto konvenci používá konzistentně a čtenáři tak nehrozí zmatení.

Ke výsledkům nástrojů pro detekci pokusů o plagiátorství

Systém Turnitin nalezl jen útržkovité shody, u kterých práce vždy uvádí pramen. Většina shod se koncentruje v seznamu literatury, kde však je jejich výskyt přirozený.

Systém Theses.cz nalezl jeden dokument se shodami v seznamu literatury a jeden dokument se shodou v čestném prohlášení. Obojí je nerelevantní.

Nástroje tak nenalezly žádné relevantní známky plagiátorství.

Otázka k diskusi v rámci obhajoby

1. Je poněkud překvapivé, že žádná z popisovaných digitálních knihoven nevystavuje metadata svých dokumentů v RDF. Provádí to jiné knihovny? Existuje shoda na ontologii, s jejíž pomocí by se to mělo provádět?

Celkové zhodnocení

Práci celkově hodnotím jako zdařilou a **navrhuji známku výborně**.
Stručný výtah výsledků práce by si zasloužil publikaci v mezinárodním odborném časopise.

_____

Jan Dvořák
ÚISK FF UK

Hodnocení diplomové práce

Aspekt kvalifikační práce	**Vysvětlení**	**Možné hodnocení**	**Hodnocení oponentem práce**
metodologie a věcné zpracování tématu	Práce představuje problematiku na vhodné úrovni a velmi vyváženě.	0-40 bodů	38 bodů
přínos a novost práce	Práce je velmi přínosná, mj. může být i podkladem pro další výzkum v dané oblasti. Oponentovi není známa jiná práce na toto téma.	0-20 bodů	19 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	Citování je korektní, práce využívá relevantní zdroje.	0-20 bodů	19 bodů
slohové zpracování	Práce je psána konzistentně odborným stylem, a je třeba ocenit, že zároveň i čtivě.	0-15 bodů	15 bodů
gramatika textu	Gramatické chyby se nevyskytují.	0-5 bodů	5 body
CELKEM		**0-100 bodů**	**96 bodů**